

Social Impact Bond Jongvolwassenen

Jongeren van 16-27 op weg naar zelfstandigheid

De Social Impact Bond (SIB) Jongvolwassenen is door een aantal gemeenten ontwikkeld met als doel jongeren in een kwetsbare positie betere kansen te bieden in onze samenleving. Dit is een innovatief financieel instrument waarbij de gemeente samenwerkt met investeerders en een consortium van uitvoeringsorganisaties om jongeren met problemen op verschillende leefgebieden een integrale aanpak op maat te bieden.

Social Impact Bond Rotterdam

De gemeente Rotterdam heeft in 2014 samen met de Start Foundation, de ABN AMRO en de Buzinezzclub de eerste Nederlandse SIB gelanceerd. Van de eerste groep deelnemende jongeren, is 59 procent sneller dan verwacht uitgestroomd naar werk, opleiding of eigen bedrijf.

Bron: <https://www.persberichtenrotterdam.nl/bericht/1273/Eerste-resultaten-Social-Impact-Bond-bij-Buzinezzclub-positief/>

Wat is een SIB?

Een SIB is een financieringsmodel waarbij uitvoeringsorganisaties en investeerders samen met overheden een bijdrage leveren aan een maatschappelijk doel. Het financieel risico wordt verschoven van de gemeente naar de investeerder. Bij de SIB Jongvolwassenen vindt sturing plaats op uitkomsten die betrekking hebben op wat het voor de jongeren oplevert. Bijvoorbeeld: het vinden van een vaste woonplek of het behalen van een diploma. Wanneer het uitvoerend consortium de afgesproken uitkomsten realiseert, keert de gemeente de investeerder zijn inleg met rendement uit.

De SIB Jongvolwassenen

De ondersteuning aan jongvolwassenen in een kwetsbare positie sluit nog niet altijd aan bij hun behoeften. Daardoor vallen zij tussen wal en schip en maken gemeenten op de langere termijn veel kosten. De gemeenten Enschede, Eindhoven, Hengelo, Utrecht, Amsterdam en Leiden hebben een SIB ontwikkeld, met ondersteuning van het Nederlands Jeugd-instituut (NJI) en Deloitte. Deze SIB heeft tot doel om samen met investeerders en een afvaardiging van uitvoeringsorganisaties de komende jaren jongvolwassenen in een kwetsbare positie op een nieuwe integrale manier te ondersteunen naar zelfstandigheid: beter, anders en efficiënter.

Op dit moment hebben drie gemeenten de eerste aanbestedingen uitgeschreven voor geïnteresseerde uitvoerders.

Om welke jongeren gaat het?

De SIB richt zich op jongvolwassenen in een kwetsbare positie (16 tot 23 jaar) die problemen ervaren bij de overgang van jeugd naar volwassenheid. Problemen die zij ondervinden spelen op meerdere vlakken: schulden, wonen, vroegtijdig schoolverlaten en één of meerdere zorgvragen. Nu krijgen deze jongeren nog vooral hulp per probleemgebied. Deze SIB zorgt voor één compleet hulppakket op alle probleemgebieden waarvan de duur niet beperkt wordt door de leeftijd van de jongere (18-/18+).

Wat levert het op?

Alle betrokkenen profiteren van deze aanpak. De jongeren vinden hun plek in de samenleving. De gemeente heeft minder zorg- en uitkeringskosten, omdat de jongeren niet langer

“Social Impact Bonds bewijzen dat duurzaam ondernemen ook financieel aantrekkelijk kan zijn”

Eerenberg – Wethouder gemeente Enschede

in een latere levensfase opnieuw een beroep doen op ondersteuning. Uitvoeringsorganisaties ontvangen een startkapitaal en krijgen de ruimte om passend maatwerk te leveren. En, de investeerders ontvangen bij succes rendement over hun investering.

Kansen voor gemeenten

De SIB Jongvolwassenen is een innovatieve aanpak waarmee gemeenten een vernieuwing in het sociaal domein kunnen teweegbrengen. Door met partijen samen te werken waarmee zij dat voorheen niet deden, door te sturen op gewenste uitkomsten voor jongeren en door een nieuwe manier van financiering. De aanpak maakt het mogelijk om buiten de gebaande paden te treden met als doel de behoeften van jongeren als uitgangspunt te nemen. Deze SIB biedt niet alleen kansen voor de aanpak van jongvolwassenenproblematiek, maar heeft ook potentie voor andere thema's binnen het sociaal domein, zoals preventie.

Op weg naar zelfstandigheid

16-27

SIB Jongvolwassenen: De methodiek

Kern van de methodiek is een *rate card* en de SIB als financieringsinstrument. Hiervoor dienen een zestal stappen doorlopen te worden (zie figuur 1).

Rate card

De gemeente gebruikt in de SIB de *rate card* als het centrale instrument waarin zij bepaalt wat ze wil betalen voor de resultaten die behaald worden door de uitvoerders. Het bedrag is gekoppeld aan de verschillende momenten die succes meten. De gemeente bepaalt bijvoorbeeld welk bedrag zij uitkeert op het moment dat een jongere een baan krijgt én op het moment dat de jongere gedurende langere tijd deze baan behoudt. Deze *rate card* vormt de basis voor de aanbesteding waarop uitvoerders kunnen inschrijven.

Colofon

© Aanpak 16-27, 2018

www.aanpak16-27.nl

Fotografie: Martine Hoving
Opmaak: Punt Grafisch Ontwerp

Wilt u aan de slag met de SIB Jongvolwassenen en meer weten over de mogelijkheden voor ondersteuning, neem dan contact op met:

Bjorn Vennema

Expert Social Impact Bonds
bjorn.vennema@socfin.nl of 06-20061617

Bas Wijnen

Programmaleider ondersteuning transformatie (Nji)
b.wijnen@nji.nl of 06-15038420

Stap 1: Analyse van de kosten

Op basis van literatuuronderzoek is vastgesteld welke kosten de gemeente op lange en korte termijn heeft, als er sprake is van een bepaalde problematiek (zoals werkloosheid of schulden). Zo wordt duidelijk welke kosten de gemeente heeft per persoon met een bepaalde problematiek.

Stap 2: Inventarisatie probleem

De specifieke situatie per gemeente wordt met behulp van microdata van het CBS geanalyseerd. Zo ontstaat een beeld van de problematiek binnen een gemeente, en het risico op bepaalde problematiek bij specifieke jongeren. De gemeente weet zo waar het grootste probleem ligt en wat prioriteit heeft.

Stap 3: Verwachte uitkomst versus natuurlijk verloop

Met behulp van de data wordt bepaald wat er zonder de SIB met deze risicogroepen zou gebeuren. Daarna wordt een inschatting gemaakt van de verwachte uitkomst, wanneer de SIB met succes wordt ingezet.

Stap 4: Vaststellen van succesmomenten

De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van (direct en duurzaam) succes en hoe zij de investeerders hiervoor gaat belonen. De uitbetaling aan de investeerders wordt in de *rate card* gekoppeld aan verschillende succesmomenten (zie figuur 2).

Stap 5: Doelgroepbepaling

Op basis hiervan maakt de gemeente een keuze voor welke groep jongeren ze de SIB inzet om vervolgens met behulp van CBS microdata te bepalen wat de exacte kenmerken zijn van deze groep (bijv. percentage werkloos etc.).

Stap 6: Aanbesteding

Tot slot wordt de definitieve *rate card* opgenomen in de aanbesteding die in de markt wordt gezet voor geïnteresseerde uitvoerders. Nadat uitvoerders zich hebben ingeschreven, selecteert de gemeente samen met een groep jongvolwassenen de meest geschikte aanbesteding. Aansluitend worden afspraken

gemaakt over de start en wijze waarop het project gevolgd wordt.

Wat vraagt het van de gemeente?

Een SIB verlangt ook iets van de interne organisatie binnen een gemeente. De SIB vraagt, door het integrale karakter, nauwe afstemming tussen de verschillende beleidsafdelingen van inkoop, financiën, jeugd etc., coördinatie door een projectleider en commitment van een bestuurder met mandaat. Voor alle stappen is voorbeeldmateriaal beschikbaar van de deelnemende gemeenten. Bij het vormgeven van de *rate card* en het vinden van de juiste uitvoerders en investeerders kan ondersteuning geboden worden.

Figuur 1 Stappenplan *rate card* en SIB

Figuur 2 Voorbeeld *rate card*

Domein	Uitkomst	Waarde
Werkloosheid	Krijgen van een baan	€ 1.904
	Gedurende een jaar een baan vasthouden, met doorlopend contract van min. 3 maanden	€ 3.174
	Gedurende 15 jaar een baan vasthouden, met doorlopend contract van min. 3 maanden	€ 1.904
Schulden	Afbetalingsplan is vastgesteld en goedgekeurd door schuldeisers	€ 677
	Afbetalingsplan is min. een jaar met goed gevolg aangehouden / tot. schuldenlast afgenomen	€ 1.354
	Afbetalingsplan is min. 1,5 jaar met goed gevolg aangehouden / tot. schuldenlast afgenomen	€ 677
	Totale schuldenlast is afbetaald	€ 677